

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

22 Οκτωβρίου 2025

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 5645

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 78072

Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) - Τροποποίηση της υπ' αρ. 64233/08.06.2021 (Β' 2453) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας.

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

1.1. Της παρ. 5 του άρθρου 36 και της παρ. 10 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), με τις οποίες χορηγείται εξουσιοδότηση για την έκδοση της παρούσας,

1.2. του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133),

1.3. του ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184),

1.4. του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133),

1.5. του π.δ. 5/2022 «Οργανισμός Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων» (Α' 15),

1.6. του π.δ. 40/2020 «Οργανισμός του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης» (Α' 85),

1.7. του π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131),

1.8. του π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91).

2. Τις αποφάσεις:

2.1. Την υπ' αρ. 64233/08.06.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την

ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)» (Β' 2453),

2.2. την υπ' αρ. 44756/05.06.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) - Τροποποίηση της υπ' αρ. 64233/08.06.2021 (Β' 2453) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας» (Β' 3380),

2.3. την υπό στοιχεία Υ1/03.01.2024 απόφαση του Πρωθυπουργού «Καθορισμός σειράς τάξης Υπουργείων» (Β' 28).

3. Την υπό στοιχεία Γ9/2021 σύμφωνη γνώμη της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ).

4. Το γεγονός ότι, σύμφωνα με την υπ' αρ. 59177/28.07.2025 εισήγηση της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης, από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

5. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία, για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Την τροποποίηση της υπ' αρ. 64233/08.06.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)» (Β' 2453), όπου: (α) λαμβάνουν χώρα νομοτεχνικές και φραστικές βελτιώσεις στα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 11, 18, 20 και 22 και (β) τροποποιούνται τα άρθρα 9 περί επικοινωνίας και διακίνησης εγγράφων στο ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες, 13 περί ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών, 16 περί ηλεκτρονικής αποσφράγισης και αξιολόγησης προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής και 17 περί υποβολής και αξιολόγησης δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου και κατακύρωσης, και η απόφαση διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 1

Ορισμός και πεδίο εφαρμογής

1. Στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης λειτουργεί κεντρικά το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΟΠΣ - ΕΣΗΔΗΣ), εφεξής το «Σύστημα». Ως «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)», σύμφωνα με την περ. 32α της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α' 147), νοείται το πληροφοριακό σύστημα, το οποίο αποτελεί μέρος του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον προγραμματισμό, τη σύναψη και την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

2. Το ΕΣΗΔΗΣ συμμορφώνεται με:

α) Τις απαιτήσεις του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 και

β) τους κανόνες του άρθρου 36, του άρθρου 22 περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, και του άρθρου 37 περί πολιτικής ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ του ν. 4412/2016.

Πέραν των ανωτέρω, το ΕΣΗΔΗΣ τηρεί όσα ορίζονται:

α) Στον ν. 4727/2020 (Α' 184),

β) στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 (Β' 1301) απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,

γ) στην υπό στοιχεία 45180 ΕΞ/2021 απόφαση του Υπουργού Επικρατείας «Έκδοση Ηλεκτρονικών Δημόσιων Εγγράφων» (Β' 6095) και

δ) στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων).

3. Οι διατάξεις της παρούσας εφαρμόζονται σε όλες τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων προμηθειών και παροχής υπηρεσιών του Βιβλίου Ι και του Βιβλίου ΙΙ, αντίστοιχα, κατά την έννοια των περ. 8 και 9 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 2

Διαχείριση και δομή

1. Το Σύστημα αποτελείται από ένα σύνολο διακριτών υποσυστημάτων ή και λειτουργιών και περιλαμβάνει κατ'ελάχιστον τα ακόλουθα:

α) Διαδικτυακή Πύλη «Προμηθεύς»,

β) Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) Προμήθειες και Υπηρεσίες για τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και για τις σχετικές διαδικασίες διαχείρισης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων, εφεξής το «Υποσύστημα»,

γ) Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) Δημόσια Έργα για τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, δ) Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) των άρθρων 38 και 260 του ν. 4412/2016, ε) Ηλεκτρονικές υπηρεσίες διαχείρισης του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) και των αποδεικτικών στοιχείων των λόγων αποκλεισμού και κριτηρίων επιλογής δημοσίων συμβάσεων,

στ) Προκαταρκτικές Διαβουλευσεις δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων με την αγορά, σύμφωνα με τα άρθρα 46, 47, 278 και 279 του ν. 4412/2016,

ζ) Επιχειρηματική Ευφυΐα και Επιτελική Πληροφόρηση,

η) Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση,

θ) Προγραμματισμό Δημοσίων Συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 4412/2016,

ι) Εθνικό Μητρώο Οικονομικών Φορέων Προμήθειας αγαθών και Παροχής υπηρεσιών της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016.

2. Διαχειριστής του Συστήματος, πλην του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ που αφορά στην ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, είναι η Διεύθυνση Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), εφεξής «Διαχειριστής», της Γενικής Διεύθυνσης Υποδομών Πληροφορικής και Επικοινωνιών Δημόσιας Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Άρθρο 3

Διαδικτυακή Πύλη «Προμηθεύς»

1. Η Διαδικτυακή Πύλη «Προμηθεύς» του Συστήματος είναι ο διαδικτυακός ιστότοπος, προσβάσιμος στη διαδικτυακή διεύθυνση www.promitheus.gov.gr και www.eprocurement.gov.gr που λειτουργεί ως κομβικό σημείο πληροφόρησης και πρόσβασης σε υπηρεσίες και υποσυστήματα του Συστήματος όσον αφορά τους εμπλεκόμενους στις δημόσιες συμβάσεις φορείς, ιδίως τις αναθέτουσες αρχές/τους αναθέτοντες φορείς, τους οικονομικούς φορείς, καθώς και το ενδιαφερόμενο κοινό.

2. Η Διαδικτυακή Πύλη συμμορφώνεται με τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 35, περί ιστοσελίδων δημοσίων φορέων και των άρθρων 36 έως 47 του ν. 4727/2020, περί προσβασιμότητας των ιστότοπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα και

β) του Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 (Β' 1301) απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

3. Η Διαδικτυακή Πύλη περιλαμβάνει και ιστοσελίδες, στις οποίες η πρόσβαση επιτρέπεται ελεύθερα από χρήστες του Παγκόσμιου Ιστού (World Wide Web) και δημοσιεύονται πληροφορίες σχετικά με δημόσιες συμβάσεις.

Οι ελεύθερα προσβάσιμες ιστοσελίδες περιλαμβάνουν, ενδεικτικά, τα εξής στοιχεία:

- α) Το σχετικό με τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο,
- β) προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς,
- γ) κάθε πληροφορία που κρίνεται απαραίτητη για την απρόσκοπτη πρόσβαση και χρήση του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, όπως επιχειρησιακές και τεχνικές οδηγίες, εγχειρίδια χρήσης, εκπαιδευτικό υλικό κ.ά.,
- δ) αρχείο ειδών - κωδικολόγιο CPV,
- ε) όρους χρήσης του Συστήματος,
- στ) συχνές ερωτήσεις και απαντήσεις σχετικά με το Σύστημα,
- ζ) ενημερωτικά δελτία - απολογιστικά και στατιστικά στοιχεία δημοσίων συμβάσεων,
- η) δημοσιεύσιμα στοιχεία δημοσίων συμβάσεων των αναθετουσών αρχών και των αναθετόντων φορέων που σχετίζονται με:
 - ηα) Το ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες,
 - ηβ) το ΕΣΗΔΗΣ Δημόσια Έργα,
 - ηγ) το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων των άρθρων 38 και 260 του ν. 4412/2016,
 - ηδ) τον Προγραμματισμό Δημοσίων Συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 4

Αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία
του ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

1. Ο Διαχειριστής του Υποσυστήματος μεριμνά για τη διαχείριση και την υποστήριξη της καλής λειτουργίας του, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 31 του π.δ. 40/2020 (Α' 85) και, ιδίως, για την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του που εξασφαλίζεται από:

- α) Τον σχεδιασμό της αρχιτεκτονικής του Υποσυστήματος, η οποία βασίζεται σε αρχές και τεχνικές που διασφαλίζουν την υψηλή διαθεσιμότητά του (high availability) μέσω του πλεονασμού υλικού και λογισμικού (hardware and software redundancy),
- β) τη λήψη μέτρων και την εκτέλεση ενεργειών για την πρόληψη τεχνικών δυσχερειών στο πλαίσιο της ενδεικνυόμενης, από τον κατασκευαστή, συντήρησης του Υποσυστήματος,
- γ) την παρακολούθηση (monitoring) του Υποσυστήματος και την εφαρμογή ενδεχόμενων αναγκών προληπτικών ή/και διορθωτικών ενεργειών, όταν αυτό απαιτείται και
- δ) τη λειτουργία γραφείου υποστήριξης (helpdesk) για τη διαχείριση, την τεχνική υποστήριξη και την εκπαίδευση των χρηστών του Υποσυστήματος.

2. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του Υποσυστήματος, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας λαμβάνει άμεσα όλα τα απαιτούμενα μέτρα κυρίως για την τήρηση του ελάχιστου διαστήματος για την υποβολή των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, όπως ιδίως η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας και η δημοσίευσή της. Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, λαμβάνοντας υπόψη την πιστοποίηση της τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του

Υποσυστήματος, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ρυθμίζουν, με αιτιολογημένη απόφασή τους, τον τρόπο συνέχισης και διεξαγωγής των διαδικασιών που επηρεάστηκαν κατά το χρονικό διάστημα της δυσλειτουργίας του Υποσυστήματος. Για τον σκοπό αυτό, πραγματοποιούνται κατάλληλες ενέργειες από εξουσιοδοτημένο χρήστη της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα και, όταν αυτό δεν είναι εφικτό, από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος, κατόπιν σχετικού αιτήματος της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα, που υποβάλλεται με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.

Άρθρο 5

Δικαιώματα χρήσης και τρόπος πρόσβασης
ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

1. Στο Υποσύστημα εφαρμόζεται συγκεκριμένη πολιτική ασφαλείας και κατάλληλες τεχνικές ασφάλειας διαχείρισης των δεδομένων, σύμφωνα με τα άρθρα 37 και 259 του ν. 4412/2016.

2. Το Υποσύστημα υποστηρίζει διαβαθμισμένη πρόσβαση με την απόδοση διαφορετικών δικαιωμάτων χρήσης στις αντίστοιχες κατηγορίες χρηστών από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος, ως κατωτέρω:

α) Απλοί χρήστες. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει ιδιώτες, επιχειρήσεις, οικονομικούς και άλλους φορείς που επιθυμούν να έχουν πρόσβαση αποκλειστικά και μόνο στις ελεύθερα προσβάσιμες ιστοσελίδες της Διαδικτυακής Πύλης, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 3 της παρούσας. Η πρόσβασή τους στο Υποσύστημα πραγματοποιείται μέσω της Διαδικτυακής Πύλης και δεν απαιτεί ειδικές διαδικασίες εγγραφής, ταυτοποίησης και αναγνώρισής τους.

β) Πιστοποιημένοι χρήστες αναθετουσών αρχών, αναθετόντων φορέων και φορέων του δημοσίου. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα που πραγματοποιούν ηλεκτρονικές διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων μέσω του Υποσυστήματος, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους (ενδεικτικά αναφέρονται Χειριστές Διαγωνιστικών Διαδικασιών, Γνωμοδοτικά Όργανα, Αποφαινόμενα Όργανα), ανάλογα με τα δικαιώματα πρόσβασης που έχουν αιτηθεί και τους έχουν αποδοθεί από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος, καθώς και τον σχετικό Κανονισμό Ασφαλείας του. Συγκεκριμένα, τα πρόσωπα αυτά ανήκουν στις ακόλουθες ομάδες φορέων:

βα) Αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς,

ββ) Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών, ιδίως η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και η Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας που εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας,

βγ) Κεντρικές Αρχές Αγορών,

βδ) Ελεγκτικές, Εποπτικές και Ανεξάρτητες Αρχές, ενδεικτικά η Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, το Ελεγκτικό Συνέδριο, ο Συνήγορος του Πολίτη, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας και η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

γ) Πιστοποιημένοι οικονομικοί φορείς και πιστοποιημένοι χρήστες αυτών. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει στελέχη των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν σε

ηλεκτρονικές διαδικασίες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις μέσω του Υποσυστήματος, ανάλογα με τα δικαιώματα πρόσβασης που έχουν αιτηθεί και τους έχουν αποδοθεί από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος, καθώς και τον σχετικό Κανονισμό Ασφαλείας του. Οι χρήστες αυτοί έχουν διαβαθμισμένη πρόσβαση σε στοιχεία και λειτουργίες του Υποσυστήματος που τους αφορούν σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων στις οποίες και συμμετέχουν ανάλογα με το στάδιο της διαδικασίας. Κάθε οικονομικός φορέας έχει μέσω των χρηστών του πρόσβαση μόνο στα δικά του στοιχεία και στα στοιχεία των ηλεκτρονικών διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων που συμμετέχει.

δ) Πιστοποιημένοι Διαχειριστές Υποσυστήματος. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται στελέχη της Διεύθυνσης Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), που έχουν αυξημένα και ανάλογα δικαιώματα πρόσβασης και διαχείρισης στους σχετικούς πόρους και υποδομές καθώς και στις λειτουργικότητες του Υποσυστήματος, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, όπως αυτές ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 31 του π.δ. 40/2020, καθώς και τον σχετικό Κανονισμό Ασφαλείας του.

Άρθρο 6

Εγγραφή στο ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

1. Η εκχώρηση των δικαιωμάτων πρόσβασης του άρθρου 5 της παρούσας, ειδικότερα των φυσικών προσώπων και φορέων των περ. β' και γ' της παρ. 2 του άρθρου 5, πραγματοποιείται μέσω εγγραφής στο Υποσύστημα. Για τον σκοπό αυτό, τα εν λόγω φυσικά πρόσωπα και φορείς παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες στον Διαχειριστή για την αυθεντικοποίηση (authentication) και εξουσιοδότηση (authorization) και αποδέχονται τους όρους χρήσης του Υποσυστήματος.

2. Η εγγραφή πραγματοποιείται, κατά περίπτωση, με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

α) Ο Διαχειριστής ταυτοποιεί τους χρήστες των φορέων της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 5 μέσω του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 4727/2020 και αποδίδει σε αυτούς τα απαραίτητα διαπιστευτήρια και δικαιώματα πρόσβασης και χρήσης του Υποσυστήματος, σε συνέχεια σχετικής αίτησης του φορέα. Στην περίπτωση αναθετούσων αρχών και αναθετόντων φορέων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4727/2020 και δεν διαθέτουν κωδικούς πρόσβασης στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ, ο Διαχειριστής ταυτοποιεί τους χρήστες αυτών σε συνέχεια διαδικασίας ταυτοποίησης φυσικού προσώπου κατά την οποία θα παρέχονται όλα τα αναγκαία στοιχεία ταυτοποίησης.

β) Οι χρήστες των δημόσιων φορέων της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 5 δύναται να εγγράφονται με τη διαδικασία αυθεντικοποίησης Δημοσίων Υπαλλήλων με Κωδικούς Δημόσιας Διοίκησης, βάσει της υπ' αρ. 29810/23.10.2020 (Β' 4798) υπουργικής απόφασης, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της διαλειτουργικότητας του εν λόγω συστήματος με το Υποσύστημα.

γ) Οι οικονομικοί φορείς που διαθέτουν Ελληνικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) ως ατομικές επιχειρήσεις ή νομικά πρόσωπα, ταυτοποιούνται με χρήση της υπηρεσίας αυθεντικοποίησης χρηστών σε πληροφοριακό σύστημα τρίτου φορέα (oAuth 2.0) βάσει της υπ' αρ. 3981/25.02.2020 (Β' 762) υπουργικής απόφασης και των κωδικών - διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, που αυτοί κατέχουν.

δ) Οι οικονομικοί φορείς των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι δεν διαθέτουν ελληνικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ), δύναται να αιτούνται την εγγραφή τους συμπληρώνοντας στοιχεία ταυτοποίησης σε σχετική ηλεκτρονική φόρμα του Υποσυστήματος μέσω της Διαδικτυακής Πύλης και, ιδίως, τον αντίστοιχο Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (VAT Identification Number), ο οποίος στη συνέχεια δύναται να ταυτοποιηθεί από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας VIES VAT number validation της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ε) Οι χρήστες δύναται να εγγράφονται με χρήση εθνικών ηλεκτρονικών διαπιστευτηρίων (eIDs) βάσει του Κανονισμού 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της Οδηγίας 1999/93/ΕΚ, που επιτρέπουν στους Ευρωπαίους πολίτες να χρησιμοποιούν διασυννοριακά τα εθνικά ηλεκτρονικά διαπιστευτήρια για πρόσβαση σε διαδικτυακές υπηρεσίες από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της διαλειτουργικότητας με το Υποσύστημα.

στ) Εφόσον πραγματοποιηθεί η ταυτοποίηση του χρήστη, ο Διαχειριστής του Υποσυστήματος αποδίδει σε αυτόν τα απαραίτητα διαπιστευτήρια και δικαιώματα πρόσβασης και χρήσης του Υποσυστήματος.

ζ) Οι οικονομικοί φορείς που δεν εντάσσονται στα προηγούμενα δύο εδάφια, αιτούνται την εγγραφή τους και ταυτοποιούνται από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος αποστέλλοντας είτε υπεύθυνη δήλωση στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα ψηφιακά υπογεγραμμένη, είτε πιστοποιητικό σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Portable Document Format (PDF) μεταφρασμένο στην ελληνική ή αγγλική από Μητρώα, όπως αυτά προσδιορίζονται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, και σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους στο κράτος μέλος εγκατάστασης του οικονομικού φορέα, στα οποία να δηλώνεται/αποδεικνύεται η εγγραφή του σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο και να αναγράφεται ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου προς επαλήθευση.

3. Το αίτημα εγγραφής υποβάλλεται από όλους τους υποψήφιους χρήστες μέσω του Υποσυστήματος ή με άλλα ηλεκτρονικά μέσα.

4. Εφόσον ο υποψήφιος χρήστης ταυτοποιηθεί, αποδίδονται σε αυτόν τα απαραίτητα διαπιστευτήρια και δικαιώματα πρόσβασης και χρήσης του Υποσυστήματος, είτε από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος, είτε μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας που υποστηρίζεται από

το Υποσύστημα. Ο χρήστης ενημερώνεται σχετικά μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος που αποστέλλεται, κατά περίπτωση, από το Υποσύστημα ή τον Διαχειριστή του.

Άρθρο 7

Διαφύλαξη εμπιστευτικότητας

Στο Υποσύστημα τα θέματα ασφαλείας και προστασίας των προσωπικών δεδομένων αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα:

α) Στις παρ. 11 και 13 του Παραρτήματος Ι της υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 «Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης» (Β' 1301),

β) στον Κανονισμό 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) και

γ) στις σχετικές διατάξεις του ν. 4727/2020.

Άρθρο 8

Διαλειτουργικότητα

Το Υποσύστημα ακολουθεί κανόνες και πρότυπα για τη διαλειτουργικότητα με τρίτα πληροφοριακά συστήματα φορέων, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 36 και την παρ. 9 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, ειδικά δε για τα πληροφοριακά συστήματα φορέων του Δημοσίου τομέα, μέσω του Εθνικού Δικτύου Δημόσιας Διοίκησης ΣΥΖΕΥΞΙΣ, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ της υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 «Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης» (Β' 1301) και τις σχετικές διατάξεις περί διαλειτουργικότητας του ν. 4727/2020 και του άρθρου 47 του ν. 4623/2019 (Α' 134).

Έως την ολοκλήρωση των διαδικασιών διαλειτουργικότητας του Υποσυστήματος με τρίτα πληροφοριακά συστήματα, τα δικαιολογητικά και τα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτούνται από τις κείμενες διατάξεις για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, προσκομίζονται από τους πιστοποιημένους χρήστες των οικονομικών φορέων και υποβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα 13, 14 και 17 της παρούσας, εκτός εάν αναζητούνται αυτεπάγγελτα από την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα, εφόσον αυτό προβλέπεται από τα έγγραφα της σύμβασης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 9

Επικοινωνία και διακίνηση εγγράφων στο ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

1. Η επικοινωνία, ενημέρωση και διακίνηση εγγράφων πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του Υποσυστήματος, κατά περίπτωση, με:

α) Την αποστολή ή κοινοποίηση σχετικών στοιχείων με μηνύματα μέσω της ηλεκτρονικής περιοχής και λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης,

β) την ανάρτηση σχετικών στοιχείων από τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς στην ηλεκτρονική

κή περιοχή και, ιδίως, στα συνημμένα της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης,

γ) την υποβολή σχετικών στοιχείων από τους οικονομικούς φορείς στην ηλεκτρονική περιοχή και, ιδίως, στα συνημμένα της σχετικής απάντησης (ενδεικτικά αναφέρονται η προσφορά και η αίτηση συμμετοχής) του οικονομικού φορέα στην ηλεκτρονική διαδικασία. Η απάντηση αποτελεί χωριστή σχετική ηλεκτρονική περιοχή για κάθε οικονομικό φορέα. Ιδίως για τις προσφορές και αιτήσεις συμμετοχής σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, ο σχετικός ηλεκτρονικός χώρος περιλαμβάνει κατά περίπτωση τους (υπό)φακέλους:

α) «Δικαιολογητικά Συμμετοχής»,

β) «Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά»,

γ) «Οικονομική Προσφορά»,

δ) «Δικαιολογητικά Κατακύρωσης».

2. Οι ηλεκτρονικές περιοχές της παρ. 1 του παρόντος άρθρου συνιστούν τον ηλεκτρονικό τόπο τήρησης του Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 45 του ν. 4412/2016.

3. Τα σχετικά στοιχεία αποστολής, κοινοποίησης, υποβολής ή ανάρτησης που αποτυπώνονται στις αντίστοιχες οθόνες της διεπαφής του χρήστη και, ειδικότερα, ο καταγεγραμμένος χρόνος αυτών, αποτελούν απόδειξη επικοινωνίας και διακίνησης εγγράφων μέσω του Υποσυστήματος. Οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν την επομένη της ημέρας της προαναφερθείσας κατά περίπτωση αποστολής, κοινοποίησης ή υποβολής και, εάν δεν ορίζεται διαφορετική ώρα στα έγγραφα της σύμβασης, λήγουν όταν παρέλθει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και ώρα 23:59:59 και, αν αυτή είναι εξαιρετέα ή Σάββατο, όταν παρέλθει ολόκληρη η επομένη εργάσιμη ημέρα και ώρα 23:59:59. Ειδικότερα, η κοινοποίηση πραγματοποιείται μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης. Η επιτυχής αποστολή μηνύματος μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» λογίζεται και ως επιτυχής παραλαβή του από τον αποδέκτη.

4. Οι χρήστες των φορέων της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 5 της παρούσας υποβάλλουν ή/και αναρτούν μέσω του Υποσυστήματος τα κατά περίπτωση έγγραφα σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 14 του ν. 4727/2020.

Άρθρο 10

Χρονοσήμανση

Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 (Β' 401) απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 από τρίτους εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, υποχρεωτικά πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των προαναφερόμενων φορέων προς τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του Υποσυστήματος με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου βέβαιης

χρονολογίας. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα ή στον Διαχειριστή ή στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

Άρθρο 11

Σχεδιασμός και εφαρμογή ηλεκτρονικών διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων

1. Το Υποσύστημα υποστηρίζει μηχανογραφικά τον σχεδιασμό ηλεκτρονικών διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών που εμπίπτουν στα άρθρα 36 και 258 του ν. 4412/2016, ιδίως μέσω των λειτουργιών:

α) «Διαγωνισμός», ήτοι συστημικό Request for Quotation (eRFQ), όσον αφορά ηλεκτρονικές διαγωνιστικές διαδικασίες,

β) «Πρόσκληση Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής», ήτοι συστημικό Request for Information (eRFI), όσον αφορά ηλεκτρονικές διαδικασίες υποβολής αιτήσεων συμμετοχής,

γ) «Πλειστηριασμός», ήτοι συστημικό Auction (eAuction), όσον αφορά ηλεκτρονικές διαδικασίες ηλεκτρονικών πλειστηριασμών.

2. Πιστοποιημένοι χρήστες των αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων δύναται να προβαίνουν, κατά περίπτωση, στην απλή ή και συνδυαστική χρήση των λειτουργιών της παρ. 1, καταχωρίζοντας πληροφορίες και έγγραφα της δημόσιας σύμβασης, πρόσθετα στοιχεία και λεπτομέρειες σχετικά με το αντικείμενο αυτής, καθώς και τον ειδικότερο τρόπο ηλεκτρονικής διεξαγωγής της, προκειμένου να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν ενδεικτικά:

α) Ηλεκτρονικές διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 27 έως 32, καθώς και 264 έως 269 του ν. 4412/2016,

β) τεχνικές και εργαλεία για ηλεκτρονικές και συγκεκριμένες διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 33 έως 35, 39 έως 43, 270 έως 276 του ν. 4412/2016.

3. Πιστοποιημένοι χρήστες των αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων δύναται να προβαίνουν στη χρήση ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών που έχουν εκδοθεί από τον εκάστοτε αρμόδιο φορέα και έχουν καταχωρηθεί στο Υποσύστημα από πιστοποιημένους χρήστες του Διαχειριστή ή του αρμόδιου φορέα.

4. Μετά την έγκριση των εγγράφων της διαδικασίας δημόσιας σύμβασης από την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα και την τήρηση των προβλεπόμενων κατά το νόμο δημοσιεύσεων σε ενωσιακό ή/και εθνικό επίπεδο, αναρτώνται μέσω του Υποσυστήματος σε ηλεκτρονική μορφή τα κατάλληλα στοιχεία της ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης στη Διαδικτυακή Πύλη του Συστήματος. Η δημοσίευση στον περιφερειακό και τοπικό τύπο, εφόσον απαιτείται, μπορεί να γίνεται και μετά την ανάρτηση των εγγράφων της σύμβασης στη Διαδικτυακή Πύλη του Συστήματος, κατά τα ανωτέρω.

Άρθρο 12

Συμπληρωματικές Πληροφορίες
Εγγράφων Σύμβασης

Πιστοποιημένοι χρήστες των οικονομικών φορέων υποβάλλουν αιτήματα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών (διευκρινίσεων), σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 67 ή τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 297 και την παρ. 5 του άρθρου 121 του ν. 4412/2016, επί των εγγράφων της σύμβασης μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού ή της ηλεκτρονικής πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων συμμετοχής που διενεργείται μέσω του Υποσυστήματος. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς παρέχουν συμπληρωματικές πληροφορίες (διευκρινίσεις) μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της εκάστοτε ηλεκτρονικής διαδικασίας και της ανάρτησης αυτών στη σχετική ηλεκτρονική περιοχή συνημμένων αυτής, προκειμένου να είναι ελεύθερα προσβάσιμες μέσω της Διαδικτυακής Πύλης του Συστήματος.

Άρθρο 13

Ηλεκτρονική Υποβολή Προσφορών

1. Χρόνος και τρόπος υποβολής ηλεκτρονικών προσφορών.

α) Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν σε ηλεκτρονική διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης καταρτίζουν την ηλεκτρονική προσφορά τους μέσω του Υποσυστήματος με τρόπο και σε χρόνο που ορίζεται κατά περίπτωση στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της παρούσας. Η προσφορά υποβάλλεται στην προθεσμία που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε ηλεκτρονικό φάκελο υπογεγραμμένη τουλάχιστον με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016.

β) Τα στοιχεία, δηλαδή τα μεταδεδομένα και τα συνημμένα της εκάστοτε ηλεκτρονικής προσφοράς καταχωρίζονται στις σχετικές φόρμες του Υποσυστήματος ως εξής:

βα) Με καταχώριση των απαιτούμενων στοιχείων στις αντίστοιχες ηλεκτρονικές φόρμες των δικαιολογητικών συμμετοχής, της τεχνικής προσφοράς και της οικονομικής προσφοράς του Υποσυστήματος.

ββ) Με επισύναψη στον (υπο)φάκελο, ήτοι στην κατηγορία επισυναπτόμενων του Υποσυστήματος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» του συνόλου των κατά περίπτωση απαιτούμενων εγγράφων που αφορούν τα δικαιολογητικά συμμετοχής και την τεχνική προσφορά σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, της παρούσας και των εγγράφων της σύμβασης.

βγ) Με επισύναψη στον (υπο)φάκελο, ήτοι στην κατηγορία επισυναπτόμενων του Υποσυστήματος με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» του συνόλου των κατά περίπτωση απαιτούμενων εγγράφων που αφορούν την οικονομική προσφορά σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, της παρούσας και των εγγράφων της σύμβασης.

βδ) Από τον οικονομικό φορέα σημαίνονται, με χρήση σχετικής λειτουργικότητας του Υποσυστήματος τα στοιχεία εκείνα της προσφοράς του που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 21 και 257 του ν. 4412/2016. Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες ως εμπιστευτικές λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, στη σχετική δήλωσή του, αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές διατάξεις νόμου ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας. Δεν χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές πληροφορίες σχετικά με τις τιμές μονάδας, τις προσφερόμενες ποσότητες, την οικονομική προσφορά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή της.

βε) Εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές και οι οικονομικοί όροι δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του Υποσυστήματος, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας μπορεί να παρέχει σχετικές οδηγίες στους οικονομικούς φορείς να επισυνάπτουν ηλεκτρονικά υπογεγραμμένα πρόσθετα, σε σχέση με τις αναφορές (εκτυπώσεις της περ. δ' της παρούσας παραγράφου), σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία (ιδίως τεχνική και οικονομική προσφορά) αναφέροντας αυτές στο σχετικό άρθρο της διακήρυξης και στα τυχόν υποδείγματα τεχνικής προσφοράς ή και οικονομικής προσφοράς.

γ) Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της προσφοράς, οι οικονομικοί φορείς τα καταχωρίζουν στους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Υποσυστήματος ως εξής:

γα) Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά και δεν απαιτείται να προσκομισθούν και σε έντυπη μορφή γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις:

γαα) Είτε των άρθρων 13, 14 και 28 του ν. 4727/2020, περί ηλεκτρονικών δημοσίων εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και εφόσον πρόκειται για αλλοδαπά δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα, εάν φέρουν επισυνείωση e-Apostille, γαβ) είτε των άρθρων 15 και 27 του ν. 4727/2020, περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα, γαγ) είτε του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45), περί μείωσης διοικητικών βαρών και απλούστευσης διαδικασιών και, ιδίως, της προσκόμισης δημοσίων εγγράφων με απλή φωτοτυπία, γαδ) είτε της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, γαε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων. Επιπλέον, δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή τα ΦΕΚ, ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια.

γβ) Ειδικότερα, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία καταχωρίζονται από αυτόν σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF. Ο οικονομικός φορέας δύναται να καταχωρίζει ηλεκτρονικά αρχεία άλλων μορφότυπων,

εφόσον αυτό απαιτείται από τα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης ή σύμβασης ή κρίνεται απαραίτητο για την καλύτερη αποτύπωση, αξιολόγηση ή αξιοποίηση της πληροφορίας που αυτό περιέχει (ενδεικτικά: χρονοπρογραμματισμός έργου σε μορφότυπο MPP/MPX, υπολογιστικά φύλλα σε μορφότυπο XLS/XLSX, βίντεο σε μορφότυπο MPG/AVI/MP4 κ.ά.).

δ) Εφόσον οι χρήστες των οικονομικών φορέων καταχωρίσουν τα ανωτέρω αναφερόμενα στοιχεία της τεχνικής και οικονομικής τους προσφοράς στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του Υποσυστήματος, στη συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, που αφορούν τα καταχωρισμένα στο Υποσύστημα στοιχεία των δικαιολογητικών συμμετοχής - τεχνικής προσφοράς τους και της οικονομικής προσφοράς τους. Τα εν λόγω ηλεκτρονικά αρχεία, τα οποία υποβάλλονται και γίνονται αποδεκτά, υπογεγραμμένα, τουλάχιστον, με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, επισυνάπτονται από τον οικονομικό φορέα, αντίστοιχα, στην ηλεκτρονική τεχνική και οικονομική προσφορά του. Επισημαίνεται ότι η εξαγωγή και η επισύναψη των προαναφερθεισών αναφορών (εκτυπώσεων) δύναται να πραγματοποιείται για κάθε υποφάκελο ξεχωριστά, από τη στιγμή που έχει ολοκληρωθεί η καταχώριση των στοιχείων σε αυτόν. Στη συνέχεια, κατά την υποβολή της ηλεκτρονικής προσφοράς από τον οικονομικό φορέα, το Υποσύστημα πραγματοποιεί μια σειρά ελέγχων στο περιεχόμενο αυτής και, ιδίως, κατά πόσον οι προαναφερθείσες αναφορές (εκτυπώσεις) είναι οι τελευταίες χρονικά εξαχθείσες αναφορές (εκτυπώσεις), έχουν επισυναφθεί στη σωστή κατηγορία επισυναπτόμενων και απεικονίζουν το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής προσφοράς κατά τον χρόνο της υποβολής.

ε) Στη συνέχεια της επιτυχούς έκβασης των προαναφερθέντων, στην περ. δ' της παρούσας παραγράφου ελέγχων, το Υποσύστημα επιβεβαιώνει ηλεκτρονικά, μέσω σχετικής οθόνης της διεπαφής του χρήστη, την επιτυχή υποβολή της προσφοράς και παράλληλα η κατάστασή της αλλάζει από «Προσχέδιο» σε «Ενεργή». Επίσης, αποστέλλεται επικουρικά στον οικονομικό φορέα σχετικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Σε αντίθετη περίπτωση, το Υποσύστημα παράγει σχετικό μήνυμα σφάλματος και ο προσφέρων καλείται να θεραπεύσει το σχετικό σφάλμα με ενέργειές του, αναλόγως του είδους του σφάλματος και σύμφωνα με τα εγχειρίδια και τους οδηγούς που αφορούν στη χρήση του Υποσυστήματος.

στ) Έως την ημέρα και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή/στον αναθέτοντα φορέα, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη έντυπη μορφή. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι:

στα) Η πρωτότυπη εγγυητική επιστολή συμμετοχής, πλην των περιπτώσεων που αυτή εκδίδεται ηλεκτρονικά, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη και

στβ) τα αλλοδαπά δημόσια έντυπα έγγραφα που φέρουν την επισήμειωση της Χάγης (Apostille) ή προξενική θεώρηση και δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο.

2. Χρόνος και τρόπος υποβολής ηλεκτρονικών προσφορών ενός μόνο (υπο)φακέλου.

Στην περίπτωση διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων στις οποίες υποβάλλεται ένας μόνο (υπο)φάκελος, οι οικονομικοί φορείς καταρτίζουν την ηλεκτρονική προσφορά τους σε σχετική διαδικασία μέσω του Υποσυστήματος, με τρόπο και σε χρόνο που ορίζεται κατά περίπτωση στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της παρούσας, και την υποβάλλουν μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, εφαρμόζοντας αναλογικά τις διατάξεις της παρ. 1.

Άρθρο 14

Ηλεκτρονική Υποβολή Αίτησης Συμμετοχής

1. Χρόνος και τρόπος υποβολής αιτήσεων συμμετοχής.

Οι οικονομικοί φορείς καταρτίζουν την ηλεκτρονική αίτηση συμμετοχής τους σε σχετική διαγωνιστική διαδικασία μέσω του Υποσυστήματος, με τρόπο και σε χρόνο που ορίζεται κατά περίπτωση στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της παρούσας. Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, σε ηλεκτρονικό φάκελο υπογεγραμμένη, τουλάχιστον, με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό.

2. Τα στοιχεία, ήτοι τα μεταδεδομένα και τα συνημμένα της εκάστοτε ηλεκτρονικής αίτησης συμμετοχής καταχωρίζονται στις σχετικές φόρμες του Υποσυστήματος, ως εξής:

α) Με καταχώριση των απαιτούμενων στοιχείων στις αντίστοιχες ηλεκτρονικές φόρμες των δικαιολογητικών συμμετοχής του Υποσυστήματος.

β) Με επισύναψη στον (υπο)φάκελο, ήτοι στην κατηγορία επισυναπτόμενων του Υποσυστήματος, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» των κατά περίπτωση απαιτούμενων εγγράφων που αφορούν τα δικαιολογητικά συμμετοχής, σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, της παρούσας και των εγγράφων της σύμβασης.

γ) Από τον οικονομικό φορέα σημαίνονται, με χρήση σχετικής λειτουργικότητας του Υποσυστήματος, τα στοιχεία εκείνα της αίτησης συμμετοχής του που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 21 και 257 του ν. 4412/2016. Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες ως εμπιστευτικές, λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, στη σχετική δήλωσή του, αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές διατάξεις νόμου ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας.

3. Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της αίτησης συμμετοχής, οι οικονομικοί φορείς τα καταχωρίζουν στον (υπο)φάκελο μέσω του Υποσυστήματος, αναλογικά και σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 13 της παρούσας.

4. Εφόσον οι χρήστες των οικονομικών φορέων καταχωρίσουν τα ανωτέρω αναφερόμενα στοιχεία της αίτη-

σης συμμετοχής στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του Υποσυστήματος, στη συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορά (εκτύπωση) σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου με μορφότυπο PDF, που αφορά τα καταχωρισμένα στο Υποσύστημα στοιχεία των δικαιολογητικών συμμετοχής τους. Το εν λόγω ηλεκτρονικό αρχείο, το οποίο υποβάλλεται και γίνεται αποδεκτό, υπογεγραμμένο, τουλάχιστον, με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, επισυνάπτεται από τον οικονομικό φορέα στην ηλεκτρονική αίτηση συμμετοχής του. Σε συνέχεια, κατά την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης συμμετοχής από τον οικονομικό φορέα, το Υποσύστημα πραγματοποιεί μια σειρά ελέγχων στο περιεχόμενο αυτής και, ιδίως, κατά πόσον η προαναφερθείσα αναφορά (εκτύπωση) είναι η τελευταία χρονικά εξαχθείσα αναφορά (εκτύπωση) και απεικονίζει το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής αίτησης συμμετοχής κατά τον χρόνο της υποβολής.

5. Στη συνέχεια της επιτυχούς έκβασης των ελέγχων της παρ. 4, το Υποσύστημα επιβεβαιώνει ηλεκτρονικά, μέσω σχετικής οθόνης της διεπαφής του χρήστη, την επιτυχή υποβολή της αίτησης συμμετοχής και παράλληλα η κατάστασή της αλλάζει από «Προσχέδιο» σε «Ενεργή». Επίσης, αποστέλλεται επικουρικά στον οικονομικό φορέα σχετικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Σε αντίθετη περίπτωση, το Υποσύστημα παράγει σχετικό μήνυμα σφάλματος και ο προσφέρων καλείται να θεραπεύσει το σχετικό σφάλμα με ενέργειές του, αναλόγως του είδους του σφάλματος και σύμφωνα με τα εγχειρίδια και τους οδηγούς που αφορούν στη χρήση του Υποσυστήματος.

6. Η περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 13 εφαρμόζεται, αντίστοιχα, και για τις ηλεκτρονικές υποβολές αιτήσεων συμμετοχής.

Άρθρο 15

Απόσυρση προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής

Ο οικονομικός φορέας δύναται να αποσύρει την προσφορά ή την αίτηση συμμετοχής του και να την υποβάλει εκ νέου έως την κατά περίπτωση καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής.

Άρθρο 16

Ηλεκτρονική Αποσφράγιση και Αξιολόγηση Προσφορών και Αιτήσεων Συμμετοχής

1. Συστημική αποτύπωση Επιτροπής Διαγωνισμού.

α) Τα μέλη του αρμόδιου γνωμοδοτικού οργάνου του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, εφεξής «Επιτροπή Διαγωνισμού», αποτελούν τους πιστοποιημένους χρήστες του εν λόγω οργάνου στο Υποσύστημα. Για τη διενέργεια της αποσφράγισης των (υπο)φακέλων, αρκεί η πρόσβαση στο Υποσύστημα με τουλάχιστον δύο (2) κωδικούς των τακτικών (ή αναπληρωματικών) μελών της.

β) Τα στοιχεία της Επιτροπής Διαγωνισμού, το είδος της πρόσβασης των μελών αυτής στα στοιχεία της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης, η συσχέτιση της Επιτροπής Διαγωνισμού με την ηλεκτρονική διαδικασία δημόσιας σύμβασης, καθώς και ο χρόνος των επιμέρους

ηλεκτρονικών αποσφραγίσεων που θα επιτελέσει αυτή, καθορίζονται από πιστοποιημένο χρήστη της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα, λαμβάνοντας υπόψη τα έγγραφα της σύμβασης και τις σχετικές αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα, μέσω σχετικής λειτουργικότητας του Υποσυστήματος.

γ) Η Επιτροπή Διαγωνισμού, πιστοποιημένοι χρήστες του Υποσυστήματος, προβαίνουν στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των (υπο)φακέλων της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 13 ή της παρ. 2 του άρθρου 14, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται με τη διαδικασία της περ. β' της παρούσας παραγράφου.

2. Ηλεκτρονική Αποσφράγιση.

α) Στις περιπτώσεις ανοικτής διαδικασίας ή στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας και εφόσον το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην ηλεκτρονική αποσφράγιση, μέσω σχετικής λειτουργικότητας του Υποσυστήματος, των (υπο)φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» και των (υπο)φακέλων «Οικονομική Προσφορά» του συνόλου των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, την ημέρα και ώρα που ορίζεται στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης. Στο στάδιο αυτό τα αποσφραγισθέντα στοιχεία των προσφορών των οικονομικών φορέων δεν είναι προσβάσιμα από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης.

β) Στις περιπτώσεις της ανοικτής διαδικασίας ή στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας και εφόσον το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει:

βα) Στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των (υπο)φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» του συνόλου των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, την ημέρα και ώρα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Στο στάδιο αυτό τα εν λόγω αποσφραγισθέντα στοιχεία των προσφορών των οικονομικών φορέων δεν είναι προσβάσιμα από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης.

ββ) Στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των (υπο)φακέλων «Οικονομική Προσφορά» του συνόλου των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων που δεν έχουν αποκλειστεί από τη διαδικασία με σχετική απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, κατά την ημερομηνία και ώρα που θα ορίσει η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας. Στο στάδιο αυτό τα εν λόγω αποσφραγισθέντα στοιχεία των προσφορών των οικονομικών φορέων δεν είναι προσβάσιμα από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης.

γ) Στην περίπτωση διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων ή συμβάσεων στις οποίες υποβάλλεται ένας μόνο (υπο)φάκελος, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις της περ. α' της παρ. 2.

δ) Στην περίπτωση της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, του ανταγωνιστικού διαλόγου και της σύμπραξης καινοτομίας, η αποσφράγιση των προσφορών πραγματοποιείται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 100 του ν. 4412/2016.

ε) Στις περιπτώσεις προσκλήσεων υποβολής αιτήσεων συμμετοχής, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 100 του ν. 4412/2016 για τις διαδικασίες που διενεργούνται μέσω Δυναμικού Συστήματος Αγορών, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των (υπο)φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» του συνόλου των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, την ημέρα και ώρα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

3. Ηλεκτρονική Αξιολόγηση.

Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κείμενων διατάξεων, των εγγράφων της σύμβασης και της παρούσας. Ειδικότερα:

α) Πιστοποιημένοι χρήστες της Επιτροπής Διαγωνισμού μέσω του Υποσυστήματος:

αα) Προβαίνουν κατά περίπτωση στη διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των στοιχείων των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής,

αβ) υποβάλλουν τα πρακτικά, τις γνωμοδοτήσεις και τις εισηγήσεις τους προς την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία».

β) Πιστοποιημένοι χρήστες της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα μέσω του Υποσυστήματος:

βα) Αποστέλλουν πρόσκληση στους προσφέροντες/υποψήφιους για παροχή διευκρινίσεων, κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία»,

ββ) κοινοποιούν στους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς τις κατά περίπτωση προβλεπόμενες από το σχετικό θεσμικό πλαίσιο αποφάσεις του αποφαινόμενου οργάνου, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία»,

βγ) παρέχουν πρόσβαση στους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς στα στοιχεία των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής των λοιπών συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, ανάλογα με την κατά περίπτωση ακολουθούμενη διαδικασία και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100 του ν. 4412/2016.

γ) Πιστοποιημένοι χρήστες των οικονομικών φορέων μέσω του Υποσυστήματος, κατόπιν συστημικών ενεργειών από τον πιστοποιημένο χρήστη της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντος φορέα για την ενεργοποίηση της πρόσβασής τους στην αντίστοιχη, κατά περίπτωση, ηλεκτρονική περιοχή της σχετικής απάντησης:

γα) Αποστέλλουν τις διευκρινίσεις τους, κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, με επισύναψη των σχετικών στοιχείων στον αντίστοιχο (υπο)φάκελο της ηλεκτρονικής περιοχής της απάντησής τους,

γβ) λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετεχόντων, των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής, των υποβληθέντων στοιχείων, δικαιολογητικών και διευκρινίσεων των τελευταίων, σύμφωνα με την κατά περίπτωση ακολουθούμενη διαδικασία και τα οριζόμενα στο άρθρο 100 του ν. 4412/2016, με την επιφύλαξη των στοιχείων που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 21 και 257 του ν. 4412/2016.

δ) Κάθε άλλη επικοινωνία μεταξύ οικονομικών φορέων και αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων πραγ-

ματοποιείται μέσω του Υποσυστήματος και ειδικότερα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της εκάστοτε ηλεκτρονικής διαδικασίας.

Άρθρο 17

Υποβολή και Αξιολόγηση Δικαιολογητικών Προσωρινού Αναδόχου και Κατακύρωση

1. Η υποβολή και αξιολόγηση δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου και η κατακύρωση διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 103, 104 και 105 του ν. 4412/2016 μέσω της ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης του Υποσυστήματος.

2. Το αργότερο έως την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό φάκελο, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας και ως παραλήπτης η αναθέτουσα αρχή, τα στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε έντυπη μορφή. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι τα αλλοδαπά δημόσια έντυπα έγγραφα που φέρουν την επισημείωση της Χάγης (Apostille), ή προξενική θεώρηση και δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο.

3. Ειδικότερα:

α) Οι πιστοποιημένοι χρήστες της αναθέτουσας αρχής/ του αναθέτοντος φορέα μέσω του Υποσυστήματος και της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης:

αα) Αποστέλλουν πρόσκληση στον προσωρινό ανάδοχο να υποβάλει τα προβλεπόμενα στις κείμενες διατάξεις και στα έγγραφα της σύμβασης δικαιολογητικά και στοιχεία,

αβ) καλούν τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τυχόν ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 103, ή να παράσχει διευκρινίσεις, κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016,

αγ) κοινοποιούν την απόφαση κατακύρωσης μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών,

αδ) προσκαλούν τον προσωρινό ανάδοχο να υποβάλει, εφόσον απαιτείται, υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνεται ότι δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές, κατά την έννοια του άρθρου 104 του ν. 4412/2016,

αε) αποστέλλουν ειδική πρόσκληση στον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του σχετικού συμφωνητικού.

β) Οι πιστοποιημένοι χρήστες της Επιτροπής Διαγωνισμού μέσω του Υποσυστήματος και της σχετικής ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης προβαίνουν στη διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των δικαιολογητικών του προσωρινού αναδόχου και μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» υποβάλλουν τα πρακτικά, τις γνωμοδοτήσεις και τις εισηγήσεις τους προς την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα.

γ) Οι πιστοποιημένοι χρήστες του προσωρινού αναδόχου μέσω του Υποσυστήματος και της ηλεκτρονικής περιοχής της απάντησής του: γα) υποβάλλουν τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου, με

επισύναψη των σχετικών στοιχείων στον αντίστοιχο (υπο) φάκελο της ηλεκτρονικής περιοχής της απάντησής του [(υπο)φάκελος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Κατακύρωσης»] και γβ) προσκομίζουν ή συμπληρώνουν τα δικαιολογητικά ή παρέχουν διευκρινίσεις επ' αυτών, με επισύναψη των σχετικών στοιχείων στον αντίστοιχο (υπο) φάκελο της ηλεκτρονικής περιοχής της απάντησής του.

δ) Οι πιστοποιημένοι χρήστες των οικονομικών φορέων μέσω του Υποσυστήματος και της σχετικής ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης λαμβάνουν γνώση των δικαιολογητικών που υπέβαλε ο προσωρινός ανάδοχος στην ηλεκτρονική περιοχή της απάντησής του, αναλόγως της κατά περίπτωσης ακολουθούμενης διαδικασίας και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100 του ν. 4412/2016.

ε) Τα δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου γίνονται αποδεκτά, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις, που αναφέρονται στην περ. γα' της παρ. 1 του άρθρου 13 της παρούσας και την παρ. 13 του άρθρου 80 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 18

Υποβολή Προδικαστικών Προσφυγών

Οι Προδικαστικές Προσφυγές του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 κατατίθενται ηλεκτρονικά μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του Υποσυστήματος, στην ηλεκτρονική περιοχή της διαδικασίας ανάθεσης, επιλέγοντας την ένδειξη «Προδικαστική Προσφυγή» και επισυνάπτοντας τα σχετικά έγγραφα και, ιδίως, το τυποποιημένο έντυπο του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017 (Α' 64), σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Portable Document Format (PDF) και σύμφωνα με τις διατάξεις των υποπερ. γαβ' ή γαδ' της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 13 παρούσας.

Οι παρεμβάσεις κατατίθενται ηλεκτρονικά στην ηλεκτρονική περιοχή της διαδικασίας ανάθεσης, σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και σύμφωνα με τις διατάξεις των υποπερ. γαβ' ή γαδ' της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 13 παρούσας.

Τα σχετικά παράβολα κατατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του π.δ. 39/2017 (Α' 64).

Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του Υποσυστήματος:

α) Κοινοποιούν την προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 9 του π.δ. 39/2017,

β) διαβιβάζουν στην Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ) τα προβλεπόμενα στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016 και στην παρ. 2 του άρθρου 9 του π.δ. 39/2017,

γ) κοινοποιούν σε όλα τα μέρη τις απόψεις τους, τις παρεμβάσεις και τα σχετικά έγγραφα, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016.

Συμπληρωματικά υπομνήματα κατατίθενται από οποιοδήποτε από τα μέρη μέσω του Υποσυστήματος.

Ως προς τις προθεσμίες υποβολής των προδικαστικών προσφυγών και των παρεμβάσεων, ισχύουν τα αναφερόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 9.

Άρθρο 19**Χρόνος και τρόπος πρόσβασης στα έγγραφα**

Οι χρήστες έχουν πρόσβαση στα έγγραφα που παράγονται στο Υποσύστημα με τον τρόπο και στο χρόνο που ορίζεται από τις κατά περίπτωση κείμενες διατάξεις και τις διατάξεις της παρούσας. Το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής άλλων οικονομικών φορέων ασκείται σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 21 του ν. 4412/2016, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του ν. 4412/2016.

Άρθρο 20**Εκπαίδευση - επιμόρφωση Χρηστών ΕΣΗΔΗΣ
Προμήθειες και Υπηρεσίες**

1. Η εκπαίδευση - επιμόρφωση των χρηστών της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 5 παρέχεται:

α) Από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) μέσω πιστοποιημένων προγραμμάτων. Τα αιτήματα των χρηστών για συμμετοχή τους στα προαναφερόμενα προγράμματα υποβάλλονται με ηλεκτρονική αίτησή τους προς το ΕΚΔΔΑ.

β) Από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος, για την κάλυψη αναγκών των εν λόγω χρηστών, είτε κατόπιν σχετικού αιτήματος αυτών στο πλαίσιο ηλεκτρονικών διαδικασιών δημόσιας σύμβασης που πρόκειται να δημοσιευθούν ή έχουν ήδη δημοσιευθεί στο Υποσύστημα, είτε μέσω δράσεων ενημέρωσης και επιμόρφωσης/εκπαίδευσης που διοργανώνει ο Διαχειριστής του Υποσυστήματος. Τα αιτήματα των χρηστών για εκπαίδευση υποβάλλονται από τις υπηρεσίες στις οποίες ανήκουν στον Διαχειριστή του Υποσυστήματος με τυποποιημένο ηλεκτρονικό τρόπο μέσω της Διαδικτυακής Πύλης του Συστήματος. Η εκπαίδευση παρέχεται, κατά περίπτωση, είτε στις εγκαταστάσεις του Διαχειριστή με φυσική παρουσία, είτε απομακρυσμένα με ηλεκτρονικά μέσα τηλεεκπαίδευσης.

γ) Από τη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης μέσω δράσεων ενημέρωσης και επιμόρφωσης.

2. Η εκπαίδευση-επιμόρφωση των χρηστών της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 5 παρέχεται:

α) Από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος για την κάλυψη αναγκών των εν λόγω χρηστών, είτε κατόπιν σχετικού αιτήματος αυτών, είτε μέσω δράσεων ενημέρωσης και επιμόρφωσης/εκπαίδευσης που διοργανώνει ο Διαχειριστής του Υποσυστήματος. Η εκπαίδευση παρέχεται, κατά περίπτωση, είτε στις εγκαταστάσεις του Διαχειριστή με φυσική παρουσία, είτε απομακρυσμένα με ηλεκτρονικά μέσα τηλεεκπαίδευσης.

β) Από τη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης μέσω δράσεων ενημέρωσης και επιμόρφωσης.

Άρθρο 21**Αναλογική εφαρμογή**

Οι διατάξεις της παρούσας εφαρμόζονται αναλόγως στην περίπτωση που οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς χρησιμοποιούν το Υποσύστημα σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη του ορίου της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 22**Μεταβατική διάταξη**

Διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων προμηθειών και παροχής υπηρεσιών, οι οποίες έχουν ξεκινήσει πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας, συνεχίζουν και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αρ. 64233/08.06.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)» (Β' 2453).

Άρθρο 23**Έναρξη ισχύος**

Οι διατάξεις της παρούσας εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις και συμβάσεις προμηθειών και παροχής υπηρεσιών, η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων, σύμφωνα με τα άρθρα 61, 120, 290 και 330 του ν. 4412/2016, αντίστοιχα, λαμβάνει χώρα μετά τη δημοσίευση της παρούσας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 8 Οκτωβρίου 2025

Οι Υπουργοί

Ανάπτυξης
**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ**

Ψηφιακής Διακυβέρνησης
**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ**

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
 - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,30 €.
 - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
 - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- Β.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσίευματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση
https://eservices.et.gr

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

* 0 2 0 5 6 4 5 2 2 1 0 2 5 0 0 1 2 *